

A „MURAKÖZ“ megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

MURAKÖZ

MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“

Izlazi svaku nedelju

Céna mu je :

Na celo leto 4 frt — kr

Na pol leta 2 frt — kr

Na četvert 1 frt — kr

Sva pisma i pošiljke nai se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela vu Čakovec.

VEGYESTARTALMU HETILAP I NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. — IZLAZI SVAKU NEDELJU

Muraköz a vármegyében.

A régi jóidőkben, a mikor a vármegyegyűlés összehozta a közügyekkel törődő embereket, a mikor még a szolgabíró huszárját is elvitte Egerszegre: történt egy alkalommal hogy T. Gy. volt muraközi szolgabíró Miska huszára megjelenván Egerszegen, traktálta a vármegye több huszárját s ezeknek a következő felköszöntést mondotta: „Igyál pajtás! Muraköz nem szegény!“

Ma már még a vármegye huszárjai sem érdeklődnek Muraköz iránt. A megye bizottságának Muraközben lakó tagai, csak minden hat esztendőben, a nagy restauráció alkalmával vesznek részt a közgyűlésen. S új hat esztendeig feléje sem néznek a vármegyének.

Ha visszatekintünk a megyei élet legközelebbi elmúlt éveire, látni fogjuk, hogy ezen nem törődésnek minő káros következményei vannak. Csak egy két esetet akarok felemlíteni. Légrádot elszakították Muraközöttől, a nélkül, hogy csak egy hang emelkedett volna Muraközöttől ezen eldarabolás ellen. Pedig úgy észleltem a muraközi közhangulatból, hogy ezen tény mindnyájunknak fáj, sőt talán leginkább a légrádiaknak.

Nem is volt arra oly alapos ok, hogy százados együttartozandósága Muraköznek, e y pár ember személyes ellenségeskedése miatt megrongáltassék.

Nem óhajtnak Muraköz részére külön kedvezményeket de azt kívánhatjuk minden arrogancia nélkül hogy ok nélkül a régi jogon alapuló beosztást ne bolygassák. Muraközben soha sem volt, most meg épen nincs ok, nemzetiségi kérdésektől félni, azt tudják a vármegyén is.

Nézzük a megyei közmunka kérdést. A ki látja, sőt maga fuvarozza azt a rengeteg sok kavicsot a megyei, de egészen magán jellegű vállalkozások folytán, tudja, hogy a közmunkának ilyen felhasználása következtében Muraközre mennyi aránytalan teher hárult.

No, de mi ezt mind szó nélkül szépen elviseljük, s így hallgatag beleegyezőnk.

Muraköz mintegy 80—90 részben választott részben virilista bizottsági tag volna hivatalba képviselni valóban tekintélyes szám; úgy hogy imponálhatna számarányánál fogva is a vármegyében; de nem teszi.

Alig egy pár hónapja lett a közigazg. bizottságba, a kilépő tagok helyett az új választás eszközölve. Az egyedüli muraközi tag is új választás alá esett, és mi lett az eredmény? Zalamegye közigazgatási bizottságában a 70 ezer lélekkel bíró Muraköz egy tag által sincs képviselve.

Ugy vélem, hogy ez nincs egészen rendén. A közigazgatási bizottságban sok oly fontos kérdés lesz eldöntve melyeknél az egyes vidékek és azok érdekeinek személyes tapasztalaton alapuló ismerete szükséges, — azért minden vidéknek képviselve kellene lenni a közigazgatási bizottságban, de nincs ez így. Ennek is nagy részben magunk vagyunk az okai. Muraköz a legutolsó közigazgatási bizottsági tagok választása alkalmával a megye-gyűlésen egyetlen egy bizottsági tag nem képviselte. Más vidékek pedig saját érdekeiket képviselik és nem Muraközét.

Ideje volna Muraköz t. megyebizottsági tagjai, hogy egy kissé jobban képviseljék Muraközöt a vármegyében. Ha már elfogadtuk polgártársaink bizalma által a reánk ruházott

tisztet, ha a törvény által biztosított jogon nyert tisztról mint virilisták nem mondunk le, úgy azt hiszem: kötelességünk, tehetségünk szerént a közügy érdekében tennünk is.

Igaz hogy ez áldozatba kerül, de enélkül a közpályán semmi sem érhető el. Nem is szükséges minden közgyűlésen megjelenni csak a fontosabb tárgy gyűléseken és különösen ha Muraköz érdekei jönnek szóba.

Ha így segíthetünk Muraköz polgárain, bizonyára nem vesszük számításba azon áldozatot, melyet e miatt a közügynek hoztunk.

Önök pedig tisztelt polgártársak, kik a megyei bizottsági tagokat választják, ezután csak olyan egyénekre adják szavazatukat, akik önöket komolyan akarják a vármegyén képviselni. Óvakodjanak méltatlanokra ruházni bizalmukat.

Keressenek Muraköz kebeléből érdemes férfiakat és találni fognak. Ne ruhazzák érdekeink képviselőt más vidékbéli, Muraközön kívül eső egyénekre, kik a vármegyén az önök és Muraköz érdekét saját vidékük érdekével szemben őszintén soha sem képviselhetik.

Legyen úgy, mint régen volt! Foglalja el Muraköz a vármegyében az öt megillető helyet

EGY BIZOTTSÁGI TAG.

H I R E K.

A muraközi magán tenyészmenek összeírása a csáktornyai járásban f. hó 24-én, a perlakiban 25-én eszközöltetett. A Csáktornyai járásban eszközölt szemlénél jelen voltak: Tanffy Gusztáv minist. osztálytanácsos, mint a kormány megbízottja, Svastits Benó alispán mint a megye-, Vranitsits Károly szolgabíró, mint a járás képviselője, Vrana Frigyes főosztályozási bizottsági elnök, Br. Neffzer Károly, Szmodits Elek és Vlasits György bizottsági tagok; a katonaság részéről: Durmann alvezredes, a székesfehérvári mentelep parancsnoka. A csáktornyai járásban bemutatott 18 mén, ezek közül engedély-okmány állított ki 7 mén számára. Perlakon 48 mén vezetett elő. engedély-okmány 26-nak állított ki. Mihinyács M. beliczai lakos ménjét az állam 700 fitért a helyszínén megvette. Több mén tulajdonosa jutalomban és segélyben részesült. Az orsz. kiállításra is fel fog néhány muraközi mén küldetni. A kormánynak a muraközi lótenyésztés érdekében kifejtett gondoskodása általában figyelemre méltó és a tenyésztők részéről valóban hálára kötelező.

A csáktornyai izr. nőegylet javára m. hó 28-án rendezett farsangi mulatság igen jól sikerült. Az izr. fiatalság megmutatta, hogy élvezetes estély rendezésére képes; lássuk, ki hogyan működött közre? Herzer és Hirschmann urak ügyes zongorajátéka semmi kívánni valót sem hagyott hátra! Neumann ur pedig felléphetett volna bármely nagy színpadon kitűnő színjátékával; Benedikt, Herzer Hirschmann, Mozes és Neumann urak által előadott Tannheiser bohózat, mindvégig a legnagyobb derűtségben tartotta a közönséget. Mind a zongora-, mind a színjáték, mind pedig az egyetlen magyar felolvasás, Vollák A. ur felolvasása (lapunk múlt és jelen számában közöljük) zajosan megtapsoltattak. Az előadók a tapsokat meg is érdemelték. A közönség oly nagy számban jelent meg, a milyent a nagyteremben régen láttunk. A teremben elhelyezett asztalok mellett minden hely el volt foglalva,

ezenkívül a mellékhelyiségek is. A táncz csak éjjel után kezdődött. Az első négyest 40 pár tánczolta. Sajnáljuk, hogy lapunk szűk tere nem engedi meg a jelenvolt hölgyek neveinek felsorolását. A füzértáncz érdekes volt és rendezése jól sikerült. A tánczolóok csak reggel egy negyed hétkor hagyták el a táncztermet. A purim-ünnepély tehát jól sikerült, aki ott volt, jól mulatott. Egy nagy hibát mindazonáltal követett el a rendező; azt, hogy az ünnepélyen hazánk és nemzetünk nyelvének nem adta meg, az őt jogosan megillető helyet. Uraim! t barátaim! izr. fiatalság! Önök jól beszélnek magyarul! Miért nem magyarul mondták el mondókájokat? miért nem választottak maguknak több magyar darabot? A ki jelen volt ünnepélyükön, mindenki megértette volna önöket és épp oly jól mulatott volna a magyarul előadott darabokon, mint mulatott a németen. Avagy nem gondoltak önök arra, hogy a sors ide a határra helyezett bennünket, a hol mindig, a mikor csak alkalom van, ki kell mutatnunk, hogy magyarok vagyunk, mert a haza szeme rajtunk csüng; vagy nem gondoltak arra, hogy „nyelvében él a nemzet“ és azért „ami szívünkben, az a nyelvünkön“? Vegyünk példát szomszédainktól, a horvátoktól. Mit szólnának azok egy német színelőadáshoz! Színházukat inkább bezárva tartják, mintsem hogy egy idegen nyelvet kultiváljanak annak nemzeti célokra felszentelt falai között! Azért tehát fel, művelt izr. fiatalság! Elég szellemi erővel rendelkeznek önök, mutassák meg, hogy magyarul is képesek mulattatni a közönséget! Azon óhajjal zárjuk be sorinkat, vajha megértenének és meghallgatnának bennünket s a jövőben rendezendő ünnepélyeiken és mulatságaikon a német nyelvnek oly kis helyet adnának, a melyet ez alkalommal a magyarnak adtak. Adja a jó ég, hogy úgy legyen!

A csáktornyai izr. fiatalság által rendezett purim-ünnepély alkalmával a hajnali órákban az utcáról az ablakon keresztül a terembe egy kő dobott. A kő betörvén a kettős ablakot, a terembe hatolt. Szerencsére senkit sem talált. A mulatók megütközése mindazonáltal általános volt. A kő dobójára, akár ki volt legyen az, ítéletet mondanunk felesleges. Tettével elítélte magát már ő maga.

Hirtelen halál. Gadányi János légrádi lakos febr. hó 24-én d. u. 4 óra tájban az utcán menet közben összerogyott s rögtön meghalt. A megejtett orvosrendőri vizsgálat szerint, az elhalt rég időtől fogva szivgyörcsökben szenvedett, régi szivbaja vett rajta erőt s abban mult ki.

Mandi Róbert beliczai birtokos e napokban jegyezte el Finaly Angela kisasszonyt Budapestről. Boldogság és szerencse kísérje őket frigyükben!

Plichta Béla szt.-györgyi s. jegyző eljegyezte Telegdy Kamilla kisasszonyt Marczaliból. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk!

F. hó 4-én fogták el Bl. M. kottorii izr. tanítót, mivel állítólag egy vasuti vonalfelügyelő 11 éves leánykáján erőszakos módon erkölcsstelen tettet hajtott végre. A szegény leányka 2 hónap óta beteg s e napokban merete csak megmondani betegsége okát. A följelentés f. hó 3-án tétetett meg ellene a csáktornyai kir. járásbírósnál. A szerencsétlen ember rögtön elfogatott és egyelőre a csákt. kir. járásbírósnál börtönébe zárattott. Tagad mindent és boszu kifolyásának mondja a feljelentést.

— Felülfizetések a csákt. izr. nőegylet javára rendezett purim-ünnepély alkalmával: Neumann József, Fischer Szt.-Mária 7--7 frtot Ujlaki Hirschler, A.-Domboru, Hochsinger Leo, Mayer Salamon, Wagner Cécilia Bécs 5--5 frtot. Rosenberg Rezsóné 4 frtot. Löbl Malvina, Alendva Kohn Armin, Pulay Zsigmond, Rosenberger Sándorné Szombathely, Vollák Rezső 3--3 frtot: Löbl Sándor Bécs, Schwarz Mór, Berl A. Stridó, Lessner Henrik N.-Kanizsa, Hochsinger Sándor, Steiner Ádám, Szt.-Gróth, Hirschmann S. Schapringerné Pécs: Hirschmann L. Benedikt E. Neuvirth S. id. Seivert A. ifj. Seivert A. Deutsch Henrikné Sárvar Dr. Schwarz B. Weisz L. Dráskovecz, Pallesch F. Neumann B. Sonnenberg L. Rosenberger D. Herlinger M. Schuller J. Mollnár E. 2--2 frtot. Hochsinger J. Alba, Hochsinger A. Körös. Hirschman Rebeka, Scheyer B. és Scheyer S. Ludbreg. Graniz J. Gstettner Sándorné N.-Kanizsa. Mattersdorfer Nina Perlak. Mannheimer N. Neumann Miksáné. Neuvirth B. Löbl M. Kardos G. Keszthely. Báron Cécilia, Spitzer F. Zákány. Neumann S. Dobrin Kraljevec. Alányi T. Heinrich M. Heinrich L. Wettendorfer D. Csakathurner A. Graner Miksa. Graner Mór. Sonnenvald A. A.-Domboru. Rosenberg R. Rosenberger Gy. Grézló J. Samu J. Hoffmann Ö. B.-Szt.-György. Szántó Zs. A.-Lendva. Lévai M. Verbáncsics N. Laperszbeck J. Strauss S. Schlesinger N. Király L. 1--1 frtot. Összesen 139 frt. A nőegyletnek a purim-ünnepély 243 frt tisztahasznot hozott. A szíves felülfizetőknek és általában mindazoknak, a kik a jó ügy érdekében közreműködtek, hálás köszönetét nyilváníti e helyen is az izr. nőegylet.

— Muraköz t. bortermelőihez! Általános a panasz Muraközben, hogy: »borainkat nem tudjuk eladni, hogy nincs árunk sat.» Ha ennek okát keressük: arra a meggyőződésre jutunk hogy borainkat azért nem veszik, mert nem ismerik azokat. T. bortermelők! Itt az alkalom mutassuk be az orsz. kiállításra jó minőségű borainkat, mert ténem mindig áll az a közmondás, hogy: »a jó bornak nem kell czégér!» E végből tisztelettel ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a hozzánk beküldött következő felhívást: Felhívás! A zalamegyei gazdasági egyesület megbízása folytán van szerencsém Muraköz nagyont. bortermelőit felhívni, hogy mindazok, akik jobb minőségű borokkal rendelkeznek és azokat az orsz. kiállításra szándékoznak küldeni, szíveskedjenek ebbeli szándékukat alulírottánál f. hó 14-ig bejelenteni. A kiállításra küldendő borok mennyisége egy-egy minőségből 3—3 liter lehet.

A felküldendő bor árát, ugyszintén a szállítási költségeket Zalamegye gazd. egyesülete fogja megfizetni.

Csáktornya 1885. marc. 7.
hazafias üdvözzel
ZIEGLER KÁLMÁN.

Csarnok.

RÓLA...

Egy röpke sugár... s zöld lesz a világ;
Madár dala zeng, nyílik a virág,
A kristály csermely megint fut, szalad;
Vigan csevegve, sziklás bérce alatt.

És feltáru az illatos mező,
Ibolyát nővel a busz temető;
S a fájó szívben, mely már-már szakad,
Ujabb remények bimbója fakad.

Én is várom e csodás világot,
Dalos pasirtát, nyíló virágot;
Mert tán az első fűszál, falevél,
A letört liljom álmiról beszél...

FEJÉR DÉNES.

C

(Foltozta: Vollák Adolf)

II.

Ha angol lennék, statisztikai adatokat gyűjtöttem volna arról, hány „Z“-t irtak le évről-évre a magyarok feleslegesen a „C“ mellé? hany évet tesz ki azon idő, melyet ezen felesleges „Z“-k írása igénybe vett? hany ember életkorát teszi ki összesen a feleslegesen irt „Z“ betűkre pazarolt idő? s így hany magyar ember életideje veszett el átlag feleslegesen munkájában?

Nem vagyok angol, hanem magyar; megelégettem tehát a „Zala“ kót számán: k átvizsgálását; az egyik számban 58 a másikban 61 „Z“-t találtam az azon számokban előforduló „C“-k mellett: feltéve, hogy minden „Z“ leírása és kiszedése együtt csak egy másodpercet vett igénybe, már akkor minden számnál átlag egy perc veszett el; azaz évi 52 számnál összesen 3120 feleslegesen irt és kiszedett „Z“-t és a reá fordított idő egy egész órát tesz ki, a „Zala“ 12 éves fenál-

lása alatt tehát 12 órát vesztegetett el. — Rossz nyelvek azt mondhatnák, hogy ez az idő nem veszett el.

Vegyük már most nagy napi lapjainkat s az ezekben előforduló felesleges „Z“-k halmozását, vegyük az évről-évre megjelenő könyveket, melyek legnagyobb részt az akadémia „cz“ és rendezését követik s megdöbbenve vesszük észre az elpazarolt rengeteg időt, melyet lehetetlen nem sajnálnunk!

Feltéve ugyanis, hogy egy-egy bíró, ügyvéd, közjegyző — ad vocem, közjegyző, maradjunk ennél, tehát feltéve: hogy Csáktornya város igea tisztelt közjegyzője, Z... K... ur átlag napoként csak 15 másodpercet vesztene el azon felesleges munkával, hogyha nevé cz-vel írná, ez egy éven át összesen 5475 másodpercet 30 évi működés alatt összesen 264250 másodpercet, vagyis 45 óra 37 percet tenne ki. Egy napi munkaidőt 6 órával számítva, 7 és egy fél napot veszt, miután pedig napidija 6 frtot teszen, elvesztene 30 éven át 45 frtot, ha nevé „cz“ vel írná.

Méltóztassék már most elképzelni, hogy mennyit tesz ki a magyar szellemi munkások így elvesztegetett ideje, ha a bíró, ügyvéd, közjegyzők, tisztviselők stb. számát csak 50 ezerre tesszük? nem kevesebb mint 2,280,833 órát, vagyis 95035 napot; tehát 260 évet apszitunk el 30 év alatt!!! átlagos 3 fit venidiját számítva, hisz szellemi munkásokról van szó — 285000 frt vesz el. Ezen vesztegés pedig bűnül az akademiának róható fel.

Nem kétkedem, hogy az igazságügyi kormányzat rendeletileg ntasítani fogja, — minden közjogi akadály dacára — az összes bíróságokat, hogy ezentul „Z“ nélkül írják a „c“-t s e czimen alább szállítja az igazságügyi budgett egy díjnok teljes fizetésével, vagy egy újnyokot ide küld a csáktornyai kir. járásbíróshoz. Adja isten!

Mi pedig emanczipáljuk a „c“-t a „Z“ nyáge alul rendelet nélkül; nyerünk ezáltal évenként egy órát, pedig egy-egy óra néha vajmi drága, vajmi édes!

Azt az időt pedig, a mit most tisztelt hölgyeim és uraim, önök az által vesztettek, hogy végighallgattak, visszanyerhetik az által, ha ezentul a „c“-ét „Z“ nélkül fogják írni.

HORVATSKI DEL „MEDJIMURJA“

Coprija.

II.

Idemo za jeden koračaj dalje. Preglednimo vračtvo vedaricah, s kojim su moguće svaki beteg malovernoga puka zvraciti (? !), neboječ se onih grehov, koje počinju kroz njihova dela. Puk itak zato bolje veruje njim nego pravim doktorom. Ovim utu poveriti življenje, ženu decu; misli, da njihova otajna znanost menje košta nego apoteka. Onda vu seli nije navek apoteka pak doktor, varaš je dalko, niti nije način, pokojem bi se poslalo po doktora, i vnogiput — tak misli — prisiljeni je k takvim se obrnuti. Im moraju znati vračati, drugač nebi niti se toga počeli. S svinjskom nogom, s meljom i žitom je moći nje naplatiti ako ga ne penez pri hiži.

Mislím, da molenje (kajti i to je jedna vrst vračtva) išče bi se pristojalo, ali vnogiput i s takvim pogostiju siromaška betežnika, da ako bi človek zdrav bil kak jelen, još bi mu i onda prošel gustuš.

Pripravljenje vračtva od starih negdašnjih copernicah se navčiju, ili iz kojega pisma, koje je zneba opalo. Fko bi to otajnost izdal, najveće prokletstvo ga čeka, Ako što kaj pita za vračtvo, odgovoriju mu: „s čim se više pita, s tim je hasnoviteše vračtvo“. A to je naravsko, kajti ako bi siromašni puk na to došel, kakve su to mačče, odurne hrane i pitja, namesto meso sigurno bi suhoga jezika sekire dobili.

Mi pak, ako se čitatelcu ne duri, razgrnemo plahtu otajnoga pripravljanja vračtva, da se i mi nekaj navčimo i da bumo i druge mogli vučiti.

Pri jednoj staroj babi našli su, kak V. J. poveda, človeču glavu, na kojoj su išče lasi bili. Od pokopiča je stara grdoba mrtve kupovala, i iz njih vračtvo kuhala. Izim toga bila je vu kuhnji krapava žaba, kača, gučcer i druge odurne životinje; od obesenoga človeška novti, lasi i druge grde stvari, iz kojih je ljudem hranu, pitje i mačču kuhala.

Nepoznate betege za pokvarenje zove. Pokvarenje ili vračenje tak postane, ako srdit človek hránu, zameteno nit, ili sada s kletvom raztepe na putu, i ako što gori stane ili sada pobere i samo malo košta, taki sega prokletstvo prime.

Ovakve pokvarenje bi se moglo dobiti od drugoga človeka i kakti prelazeći beteg bi se pokazalo i koje si more priskrbeti, ako odurno i prez reda živi.

Vezda poglednemo jednoga recepta, kak nu vrači takve pokvarenje „Bažulja, leču prosese kašu treba skupa skuhati s pupki od devet dfev; ovo naj betežnik pojede. Kaj ostane, to se vu ščavnjak mora vlejati, i vu ovim ščavkanju treba je sve posudje oprati vu kojem se je vračtvo kuhalo; s čavom je treba betežnika od pete do glave triput oprati“. Poleg toga vračtva išče se i ovo šteje:

„Peklenski človek je išel k Jezušu; apoštol Janoš kad ga je spazil odbežal je. Peklenski je rekel Jezušu ne dotekni ga se; Jezuš je rekel Janušu dotekni se ga; gospon Jezuš doteknul ga se zelenom kitom. Žuri se odtud odstraniti peklenski beteg, kak se je Janoš odstranij od tebe: Tak ti naj fletno prejde beteg. Amen“.

Zmešano jelo, kupanje vu ščavi, jeli (zvraci siromašnoga nespametnoga betežnika? Ali kaj išče povedati hočem, onakovo vračenje pokvarenja, koje je još vekši greh od sedem glavnih grehov. Mislíju za istinu, da pokvarenje se zvraci ako se človek s ranjenim telom tela jednoga nespametnoga sedem let staroga deteta tekne, i zarad toga grde rane prejdeju na dete; s čemeriju mu krv i s tim mu je celo življenje nesrečno. Ob tom se moći vnogiput i den—dones osvedočiti, Eto coprija! Proti stekloči imaju vedarice ovoga recepta:

1. Božja kravčica. 2. Pred Jvanjskim pobrani ivanjski evet. 3. Pred Gjurjevom s strelom vudrenoga dreva trešče. 4. Zeleni kucec. 5. Vu protuletje pobrani pupki iz dreva, 6. Pred Gjur-

gjevom pobrana borovica. 7. Ivanski svetli kucec. 8. Božično droblinje. 9. Na Jvanje v jutro boso idučemu človeku trava, koja mu se je med prsti nabere. Ovi devet stvarih skup zmešaju i betežnomu daju. Ako drugač ne i od toga lahko zbetaža človek.

Od copernicah i od copernjakov nebudem govoril, kajti su ovi već jako redki. A niti se vu šlaganje kartah nebudem jako pačal. To već poznamo, i znamo kuliko pomazeju. Ako komu marše zgine, predi ide k šlagarici, i stopram onda kupi drugo. Ako sin dobre majke med soldate odide, gostna pogledne ona šlagaricu, zlo je senjala rada bi znala, ali nije njoj sina kakva nesreča postigla? Šlagarica joj tak istinsko poveda, da bole ne treba: mati ga od srca oplakuje, kajti za istinu drži, kaj ciganica veli Materi leže postane vu srcu, ali ciganjska torba žmehkeša od slanine mele i t. d.

To je jarem ljudem na vratu.

Morti sem već i dalje od mojega cilja išel; morti sem koju istinost golo na svetlost postavil, ali zato mi opros: čitatelec, koj me je nasludoval ove pregledovati, kajti dok betega čisto dobro nepoznamo, jako je težko vračtvo odsediti.

Vu peldah je treba puku pred oči postaviti sve ono, kaj njim hočemo odurno napraviti, kaj ti drugač i najmudreši navuki nikaj ili jako malo vrediju.

SPINDLER GYULA.

ZABAVA.

ROMANCA.

Kad hodetega plam' sunca
Poigrava
Zlatne svoje prame:
Prav mi se tak vidi, kakti
Mila, da bi
V zorju, molila se za me.

Kad livada kitna, duga
V protuletju
Mil — miris svoj daje :
Kakti, da bi balzam mlačni
Kapal, njeno
Dihanje se selo na me.

Nebi li bil ja božanstvo
Sume tihe :
Nju rukom dosegel
I poljubil tulikoput,
Vu šumici
Kul'ko bi listja ja zinogel ?

POTLACHNIK ANTON.

Stara Jalža (Pripovest)

Jedna sala, kojoj je zločesti kraj.

Kad staroga konja izprežeju, jednako vu štalu ide, da se tam počine; ali kad jednoga mladoga izprežeju: riče, skače i v peket bi odbežal, ako nebi na njega pazili. Sobotu na večer, ali kad dogotoviju jeden veliki posel, raduju se miru starci, ali mladiči stopram onda se čutiju slobodni, ako nema nikoga, koj bi je v kordič držal. Vu onom selu, gde je stara Jalža stanovala, su se skup zisli mladiči Sobotu na večer, da se dogovori, kaj budu začeli. Jeden je taki s jednim planom naprestal: idemo pak zbijemo vu drugom selu, v susedstvu, dečke, itak njim su već rogi dosta veliki zrasli. (Ali zato nije si mislil na to; nego vu onom selu je bila jedna lopa puca, koja mu se je dopala, pa je nju hotel samo videti, a sam se ni ufal, jerbo se je bojal, da ga dečki samoga izbijeju.)

Or plan je prepal. — Selo je daleko — su rekli drugi — pak je niti ne sigurno ta iti.

Drugi veli: idemo na trate v krčmu, tam dobro vino meriju i to novo još k tomu, človek zna barem kuliko popije i plati.

Ali treći veli: to je sve nikaj ne, za vezda napravimo nekaj glasovitoga. Znae kaj, zemeljski gospodin ima tam vu onoj šumici mlado drevje, koje bolje čuva nego svoje oči. Jedemo ta, osečemo nekoje doli, pa je odnesemo k onim babam, koje s polovine tam suhe grane bereju.

Ako bi bil koj drugi to napredonesil, neznam, ali ga nebi biš s njegovom planom izmiejali, ali su se ne ufali, jer je prvi dečko bil vu selu. Odišli su svi, samo jeden je ostal, on, koj je hotel, da naj ideju v krčmu, i zaistinu on je otišal, gde su ga dečki zbili tak, da su ga drugi den v plati dimo donesli.

V Nedeļu jutro je glas hodil po selu, da su vu šumici strasila, ida su obsekli mlado drevje i nje trem babam odnesli. Stara Jalža se po putu — kak je k meši išla — spominala s ljudmi, da v jutro kak je vun gledala, vidi pred obloki celi kup drv. Odkud su došla ja neznam — veli — Ali koj vrag .... bože oprost mi grehe! ali ipak je špajсно, da sem ne spazila tko je i gda je je donesil, am baram tak spim kak zaiec.

— Špajсно je, istina, ali zato nemoremo mi nikaj, veli jeden ošter glas za Jalžom.

— Da bi samo znala, kam bi je metnula?
— Nikaj se ne staraj. Jesu huncufuti, kak: veliju navadno. Leži je razmetati, kak donesti takvam babam.

— Ali Martin kak morete takvoga kaj reći! kak bi ja bila nanosila tuliko drv?

— I k tomu se najde Huncvut. Morti neznamo, da ste tri bile celi tjede vu šumi?

— Tam smo bile suho svrže brat, ali dreva se niti doteknuli nismo. Drugi pak nije bedak, da bi meni nacepal i na mesto nametal.

— Čudno, čudno — veli človek klimajuči s glavom. Kak pa je onda moglo tuliko drv tam dojt? Morti su ne dreva noge dobila?

— Kak je moglo? veli nato jedna člena, kukmasta i trbušasta žena — povem ja, kak je moglo se to dogoditi: Tak je moglo biti, kajti na zemlji pravice nema, vezda mi doneseju mojega sineka Mikloša vu plati dimo, vu krvi zmuznjenoga, s predrtom glavom. — Kak su to mogli napraviti s tobom sinek? pitala sam ga. Odgovoril mi je, da jih je puno bilo. Kaj pak seiski dečki ti nisu pomogli? Selski? je bormeš tam su bili celi noć vu šumi, i rekli su, da posečeju neštero drevo, zemeljskoga gospodina. Zabadava nega pravice niti na nebu, niti na zemlji.

Po tom se je zaznalo, da su dečki tu šalu napravili. Bedasta šala: nečija drva zabadava izseći; vu kozlicu skladnuti. Ali to njim nebude zemeljski gospodin oprostil!

(Dalje sledi.)

Nekaj za kratek čas.

1.

Vu jednom selu vumrl je školnik, a novi je došel na njegovu mesto. Človek, koj je za staroga školnika prek dvajst ljet mehe gazil, obnašal je to službu i za novoga školnika, a poznal je vse popévke prvetega jako dobro, i znal je podpunoma kak dugo trpiju. Kad je jednaput novi školnik vu cirkvi popéval jednu pismu od prvetega, samo da je pređi malo duže igral, prestane na jeden put mehe gaziti. Kada su ga ljudi opomenuli, da naj dalje gazi, ar pesma nije još zvršena, odgovori jim; „Kaj bi nej,“ vi budete mene vučili, kuliko sape je trebá za tú popévku, —

2.

Jeden cigan rekel je svojemu sinu, da bi donesil s vrčom vodu, ali pređi naj je sin oti-

šel, jako ga je otec zbuhal. Mimo idući človek ga zapita: Zakaj ga biješ, im ti je još né potrl vrča? Cigan mu odgovori: Onda je već prekesno, kada ga već potere; — moram ga pređi zbiti, pak bu barem onda pazil. —

3.

Jeden magjarski zemeljski gospon oženil se iz Beča, gde je moći najti takove ljude, koji su još ne videli živoga purana, pak si ženu dopelja na svoje imanje vu Magjarsku. Tu je bilo jako vno go puranov bělih i črnih. Jedenput su došli k tomu gosponu njegvi prijatelji ga pohadjat, pak zato je ta mlada gosa zapovédala svojoj kuharici, da naj zakolje purana. Kuharica je otišla, vlovil črnoga purana i odséce mu glavu. Kad je te gosa vidla, počme vikati na kuharicu ti „kaj si učinila, ti bedasta glava! ? Kaj neznaš, da su běli purani za nas gospodu, a črni za družinu?“ I kuharica morala je drugomu — bělomu puranu odrubiti glavu, družina pako, za koju je bil spečen črni puran, radovala se je, kaj gosa misli, da ima nekakove razlike med bělimi i črnimi purani.

Kaj je novoga?

— Koj svoju ženu proda. Vu Erdelju vu jednom selu se više poljodolavcov zabavljalo vu jednoj krčmi pri M. Zs. židovskim krčmaru. Kad su se već vu dobru volju zeli, jeden izmed poljodolavcov je ovu čudnu ponudu izrekel krčmaru židovu, da on ima domaj jednu dobro dojnu kravu i da se hoće s krčmarom mjenjati za njegovu ženu. Pogodba se taki pripetila i, da s čim jakša bude i pismo su napravili. Drugi dan vu jutro dotiral je človek kravu vu krčmarov dvor, i potrebuval od židova ženu. Krčmar se odgovarjal i rekel, da krava nije vrédna 70 frt. kak je vu pismi napravljeno. Nato gazda krave nije nikaj rekel nego odtiral je kravu na sejem i prodal za ju 70 for, do el vu krčmu i nabrojil židovu 70 for. koj se lepim bankam preveseljil i pristal. Ali njegova žena nije od pogodbe nikaj znala. Kad je to kuražna žena Juditha začula, oboruzila se na muža i zbila ga, a kupca pak vun sterala iz krčme. Vezda je ovaj potrebuval peneze od židova, koj od toga niti čuti nije štel. Nato je človek otišal k sudu i pritužil e lu stvar. Sud je izrekel, da se človeku penezi moraju povrnuti.

— „The Gresham“ zadruga za osiguranje života vu Londonu. Ova vu Austro-Magjarskom orsagu razprostrta zadruga je 1884. 30. juniša prešlog 36. leta deluvanja, držala 1884. 11. decembra skupščinu, iz koje nam je sledeće obznanjeno: Prešloga leta, napredek je jako dober bil. Ovo leto je 7340 osigurajućih ponudah k zadrugi 63,993, 275 frc. vrednosti. Izmed ovih se prijelo 6264 ponudah 54,979,875 frankov vrednosti, Od plaćanja za opetovno oseguranje, odšumme odbito bilo je 13,685,885,84 frc. vu kojem se nahadja 1,934,453,87 frc. osiguranje prvoga leta. Račun interesev je bil 3,448,370 frc. s letnimi dohodki pak je zadruga na 17,134,226 frc. povisila. Pod tečajem leta k zadrugi poslana i kroz nju izplaćene osegurajuće primitivnice, je za dobiti 6,124,323 frk. Iz ženitbenih i drugih obveznicah je zadobiti, koje su već izteklo 2,570, 177,60 frk. Za barce — se izdalo 1,144, 108,86 frk. Temelj osiguranja, se za 3,712, 522, 19 frkov povešal. Realiziranih aktivah nice; 1,661,957,50 frk. po vrednosti britanske države, 1,621,437,39 frk. po vrednosti indianske države i njoj podložnih državah, 16,635,290,83 frk. po vrednosti stranjakih državah, 1600,148,02 vu vrednosti željeznič kih zamjenicah. 25,466,510,52 frk. vu vrednosti željezničkih i drugih obveznicah, 14, 453,178,65 frk. vrédnost vu hižah, izmep njih hiže zadruga vu Beču i Budapešti. 12, 042,488,06 frk. vrédnosti zalogah i 13,803, 408,23 frk. vu drugih svakojačkih vrédnotih. —

— Vu orsačkom spraviscu odredjene su dvé naredbe; jedna je na posudu za orsačku izložbu prošnih 900000 frt. druga je to, da bi se za trgovečki i gospodarstveni ministerium palača zidala, poleg već splanirane nove orsačke hiže, s stroškom od milijon frtib, ali stom pogodbom, da napomenjeni ministerium s dohodki vezdašnje hiže splašal bude s interesi skup čez 50 löt i onda za badav ostane palača orsagu. Već se čudaj ljepih stanjah zidalo, poleg kojih ne samo,

da orsag dobi, nego i glavni varaš se poljepšava.

— Vu Beču je dva dni trpela prepirka med magjarskim i austrijskim kormanom, da buduć vu Nemškoj već duže vremena trpi povešanje malte a vu Francezkoj su započeti hoće, naša monarchija kakve obrambe postavi. S tim su se zjednačili, da ako se oni braniju; branimo se i mi kak se moremo. —

— Grof Khuen Hederváry, horvatski ban je ove dane pohodil glavni grad jedne horvatske varmegije to je Križevac. S velikim odlikovanjem su ga prijeli. Pogledal je tam svaki zavod, pri biškopu je bil i svetčani obed, pri kojim su sva vnaška gospoda bila. Pozdravljali su bana od srca.

— Jedna fumska ladja „Venus“ zvana, vtonula je ove dane vu morje i svi na njoj se nahadjajuć su se potopili. Ako se takova nesreća pripeti vu našem orsagu, moramo premisliti, da vu Englezkoj i drugi orsagih čez leto na stotine vtone. To je moć morja, ako nečekajući jaki viher dojde, nemore mu se niti najjakša ladja suprot staviti. Kak tresku odnese ju val vu visinu i odnud opet vu globljinu, gde pomoći nega. Znanost morskih ljudih je ove dost velika, ali proti nepripravnomu se nemore braniti.

— Soldat koj je strahu videl. Zval se je Oravec, bil je prosti soldat, vu Eggru 60 br. pri Appel pešačkim regimentu, i bil je na straži. Zato pišemo da je bil, dakle vu prošlom, kaj ti od straha morti je već vumrl. Odredili su ga na stražu, po polnoči vu najstrasneših vurah pred magazin, tam je nekaj videl od česa se je tak prestrašil, da se je doli zrušil. Dok je najbolje hodil i ogledaval se na levo i na desno vu nočnoj kmici, najedenput je spazil jednoga strašno velikoga psa, koj je prek plota skočil i k njemu se približaval. Škipral je s belimi zubmi, kosal je i navek se je bolje i bolje približaval, Oravec zavikne: Halt, wer da? — i pušku pograbil. Nato je to čudo prišlo rasti, sve više i vekše je postajalo. Oravecu opala je puška iz ruke, i doli je opal. Našli su ga pretegnjenoga na zemlji i omeglenoga. Doktor i veliju da je dobil tifusa.

— Stekloča. Jednoga parizkoga štacunar 4 letah staro dete vgrizel je pred tremi meseci jeden pes, i na detetu se je stopram vezda pokazala stekloča. Doktor je odredil dete vu špital odnesti. Doktor je zval pandura, i dok je mati dete kušovala i suzami se oprasćala od trpečega deteta, čvrsto ju je vgrizlo za levu ruku. Dete je vumrl, a vezda se bojiju za življenje materino.

488.884.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. 103. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a csáktornyai kir. jbiróság 5980. 84. sz. végzése által Kozlik János végrehajtató javára Stelzer József ellen 400 frt tőke és ennek jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 420 frtra becsült Dráva fölön lévő 14 sz. alatti szítás malomnak és két parti gunyhónak felerészből álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendelttén, ennek a helyszínén vagyis Perlak mellett Skerjákban leendő eszközésére

1885. évi martius hó 16-án délelőtt 10 órája

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindazok kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, kereseteiket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig aluliri bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyán 1885. évi febr. hó 28.

Molnár József s. k.
kik. bir. végrehajtó.

Szerkesztő: MARGITAI JOZSEF urednik

